

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: **Ing. M. N.**
X
zastoupen advokátkou Mgr. Terezou Bártovou, LL.M.
Španělská 770/2, 120 00 Praha

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
Křížová 1292/25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 2. 4. 2025, č. j. X,

takto:

- I. Žaloba *se zamítá*.
- II. Žalobce *nemá právo* na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované *se nepřiznává* náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Žalobci se nepozdává, jak mu žalovaná vypočetla jeho dílčí český důchod. Vznáší ovšem tytéž námitky, jejichž nedůvodnost mu krajský soud již vysvětloval ve svém rozsudku ze dne 31. 7. 2024, č. j. 41 Ad 7/2024-91. Žalovaná i tentokrát rozhodla plně po právu.

II. Relevantní skutkové okolnosti a dosavadní průběh věci

2. Žalovaná rozhodnutím ze dne 26. 2. 2025, č. j. X („prvostupňové rozhodnutí“), zvýšila žalobci starobní důchod s účinností od 1. 1. 2025. Zvýšení proběhlo podle § 67 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění a § 5 nařízení vlády č. 282/2024 Sb., které stanoví valorizaci důchodů pro rok 2025. Procentní výměra důchodu se zvýšila o 0,6 %, tedy z 2 977 Kč na 2 995 Kč. Základní výměra důchodu se zvýšila o 108 Kč, z 1 829 Kč na 1 937 Kč. Celková výše důchodu žalobce po úpravě tedy činí 4 932 Kč měsíčně.
3. Vzhledem k tomu, že se v případě žalobce jedná o tzv. dílčí důchod, žalovaná stanovila základní výměru v poměru české doby pojištění k celkové době pojištění získané v Česku a na Ukrajině. Tento poměr činí 7032/16920, což odpovídá výsledné základní výměře 1 937 Kč měsíčně. Plná výměra by jinak činila 4 660 Kč. Současně žalovaná přiznala žalobci doplatek ve výši 87 Kč za období od 1. 1. 2025 do 21. 1. 2025, tedy do dne předcházejícího splatnosti lednové splátky důchodu.
4. Žalobce podal proti prvostupňovému rozhodnutí námitky. Namítal, že žalovaná nesprávně určila koeficient dílčení pro výpočet výše starobního důchodu v Česku při sdílené době pojištění mezi Českem a Ukrajinou. Podle žalované činí žalobcova doba pojištění v Česku 7 032 dní a celková doba pojištění 16 920 dní, což vedlo k určení koeficientu 0,415602. Žalobce však tvrdí, že pokud má osoba 35 let pojištění v Česku, tak má podle § 29 zákona o důchodovém pojištění nárok na plný důchod bez použití koeficientu dílčení. Podle jeho výpočtu mu žalovaná nezapočetla přibližně pět let pojištění, které si v Česku řádně platil. Žalovaná nesprávně vykládá smlouvu mezi Českem a Ukrajinou o sociálním zabezpečení (sdělení č. 29/2003 Sb. m. s.; „Smlouva“).
5. Žalobce v námitkách tvrdil, že v den nabytí platnosti Smlouvy měl v Česku trvalý pobyt. Podle čl. 1 Smlouvy je trvalým pobytem místo trvalého bydliště. Doložil potvrzení Ministerstva vnitra, že v Česku žije od 24. 8. 2001. Tím splnil podmínku trvalého pobytu k datu 1. 4. 2003, jak vyžaduje Smlouva. Žalovaná nesprávně převedla část jeho pojištění do ukrajinské doby, konkrétně 212 dní mezi prosincem 2001 a listopadem 2002. Žalovaná žalobce neinformovala o tomto převodu. Žalobce proto žádal doložení, jak tyto prostředky zúčtovala. Podle čl. 1 Smlouvy je doba pojištění obdobím, kdy bylo placeno pojistné, což splnil v Česku.
6. Ve třetí části žalobce rozporuje výpočet koeficientu dílčení. Odkazuje na články 14 a 15 Smlouvy, které stanovují, že doba pojištění z druhé smluvní strany se má započítat pouze v nezbytném rozsahu pro splnění podmínek důchodu. Pokud má osoba 35 let pojištění v ČR, má být důchod stanoven výlučně na základě české doby pojištění bez přihlédnutí k zahraniční.
7. Žalobce tvrdí, že ČSSZ porušila Smlouvu i zákon o důchodovém pojištění, když mu započítala celkovou dobu pojištění 46 let místo 35 let potřebných pro plný důchod. Tím podle něj došlo k nespravedlivému snížení důchodu, protože delší doba pojištění vedla paradoxně k nižší výši důchodu. Jeho nárok na důchod by měl být posuzován výhradně podle české legislativy, protože splnil podmínky bez nutnosti započítání ukrajinské doby pojištění.
8. Žalovaná ovšem rozhodnutím ze dne 2. 4. 2025, č. j. X („rozhodnutí žalované“), námitky žalobce zamítla. Potvrdila, že valorizace starobního důchodu byla provedena v souladu s právními předpisy. K námitkám žalobce proti použití koeficientu dílčení žalovaná uvedla, že to vše již řešila ve svém předchozím rozhodnutí o námitkách žalobce ze dne 3. 4. 2024, č.

j. X („první námitkové rozhodnutí žalované“), jehož správnost poté potvrdil rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 31. 7. 2024, č. j. 41 Ad 7/2024–91 („první rozsudek krajského soudu“). Žalovaná proto odkázala na tato předchozí rozhodnutí a uvedla, že nemá důvod měnit stanovený koeficient.

III. Obsah žaloby a dalších podání účastníků řízení

9. **Žalobce** namítá, že žalovaná nesprávně určila koeficient dílčení, tedy poměr doby pojištění v Česku vůči celkové potřebné době. Tím určila nesprávně i výši důchodu. Nezohlednila, že žalobce měl od 1. 4. 2003 trvalý pobyt v Česku, což doložil potvrzením Ministerstva vnitra. Chybně proto započítala část jeho pojištění do ukrajinské doby, přestože v daném období žil a pracoval v Česku. Konkrétně jde o 212 dní mezi 1. 12. 2001 a 30. 11. 2002. Podle žalobce měla celková doba pojištění v Česku dosahovat 7 244 dní, nikoliv 7 032. Tato chyba vedla ke stanovení nižšího koeficientu 0,415602 místo správného 0,56669, což zásadně ovlivnilo výši důchodu. Žalovaná tím porušila zásadu materiální pravdy.
10. Žalobce rovněž poukazuje na porušení čl. 14 Smlouvy. Podle něj se měla ukrajinská doba pojištění počítat jen v nezbytném rozsahu pro splnění podmínek českého důchodového systému. Žalovaná však tuto zásadu ignorovala a započítala ukrajinskou dobu na úkor české. Dílčí důchody se mají vypočítávat podle právních předpisů dané smluvní strany. Žalovaná však nesprávně započítala ukrajinskou dobu pojištění v rozsahu větším, než bylo nezbytné.
11. Vznikla tu paradoxní situace, ve které delší doba pojištění v Česku vedla k nižšímu důchodu žalobce. To je v rozporu se zásadou spravedlnosti a proporcionality, která je základním principem sociálního zabezpečení. Systém by měl odměňovat delší účast, nikoliv ji penalizovat.
12. Dále žalobce tvrdí, že žalovaná porušila § 29 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, pokud ho neinformovala o možnosti přepočtu důchodu při pokračující účasti na pojištění do věku 69 let. Tím mu znemožnila činit informovaná rozhodnutí a porušila jeho procesní práva podle § 4 odst. 1 písm. b) správního řádu.
13. **Žalovaná** ve vyjádření k žalobě trvá na tom, že její výpočet je správný. Skutečný poměr dob pojištění činí 7032 dní v Česku ku 16 920 celkových dnů, což odpovídá koeficientu 0,415602. Tento koeficient potvrdilo první námitkové rozhodnutí žalované a první rozsudek krajského soudu. Žalobce se domáhá přezkumu věcí, které již byly pravomocně vyřešeny.
14. K námitce, že žalovaná žalobce neinformovala o možnosti přepočtu důchodu při pokračující účasti na pojištění do 69 let, žalovaná nyní uvádí, že zákon jí takovou informační povinnost neukládá. Tato otázka navíc nebyla předmětem správního řízení.

IV. Hodnocení věci

15. Žaloba *není důvodná*.
16. Je pravdou, jak namítá žalovaná, že se žalobce opravdu pokouší znovu otevřít témata, která již krajský soud vyřešil ve svém prvním rozsudku. Nepřináší ovšem žádnou novou argumentaci, která by krajský soud mohla vést k úvahám o přehodnocení svých původních závěrů. Proti prvnímu rozsudku krajského soudu přitom žalobce ani nepodal kasační stížnost. Proto se soud opravdu jen krátce s odkazem na bližší rozbor ve svém prvním rozsudku vypořádá s jednotlivými argumenty žalobce.

17. Zejména je třeba zopakovat, že žalobce neměl v Česku k 1. 4. 2003 trvalý pobyt, jak setrvale tvrdí. Měl v té době dlouhodobé vízum za účelem účasti v právnické osobě, které je ve smyslu čl. 1 odst. 1 bodu 5 Smlouvy pouze přechodným pobytem (viz bod 32 prvního rozsudku krajského soudu). Povolení k trvalému pobytu podle § 65 a násl. zákona o pobytu cizinců získal až v roce 2006 (proč je třeba pojem trvalého pobytu ve Smlouvě vykládat ve smyslu zákona o pobytu cizinců soud vysvětluje v bodech 25 až 40 svého prvního rozsudku).
18. Doby pojištění do 1. 4. 2003 – tj. tzv. rozhodného dne podle Smlouvy – se tedy správně v případě žalobce považují za ukrajinské doby pojištění. Plyne to z čl. 39 odst. 4 Smlouvy, podle kterého platí, že se doby pojištění získané podle právních předpisů smluvních stran jejich občany ke rozhodnému dni považují za doby pojištění té smluvní strany, na jejímž území měl občan k rozhodnému dni, nebo naposledy před tímto dnem, trvalý pobyt. Ten žalobce neměl v Česku, ale ještě na Ukrajině. Dny pojištění v období 1. 12. 2001 a 30. 11. 2002, na něž žalobce poukazuje v žalobě, se tedy správně považují za ukrajinskou dobu pojištění (srov. bod 40 prvního rozsudku krajského soudu).
19. Žalovaná poté nijak nepochybila při použití čl. 14 Smlouvy. Ve skutečnosti ho v této konkrétní věci ani reálně nepoužila.
20. Soud žalobci připomíná, že čl. 14 Smlouvy se týká samotné *existence nároku* na starobní důchod, resp. jeho vzniku, zachování či obnovení. Tuto otázku žalovaná vyřešila rozhodnutím ze dne 31. 7. 2023, č. j. X, které následně potvrdilo první námitkové rozhodnutí žalované. Žalobce ostatně samotný vznik nároku na dílčí český důchod tehdy v námitkách nezpochybňoval. A existenci nároku na dílčí důchod se v této věci, kde šlo o valorizaci důchodu a jeho zvýšení, proto vůbec nebylo potřeba zabývat.
21. Ustanovení čl. 14 Smlouvy se tedy netýká samotného *výpočtu výše důchodu*, na který dopadá až čl. 15 Smlouvy (za předpokladu, že nárok na důchod vznikl podle čl. 14). Tento stěžejní rozdíl žalobce nedoceňoval již ve věci řešené prvním rozsudkem krajského soudu, na což navazuje i nyní. Žalovaná ve svém prvním námitkovém rozhodnutí správně vysvětlovala žalobci, že by mu bez ukrajinských dob pojištění vůbec *nevznikl nárok na český starobní důchod*. Proto musela na základě čl. 14 Smlouvy přihlédnout i k ukrajinským dobám pojištění. Učinila tak *v nezbytném rozsahu* pro vznik nároku žalobce na dílčí český důchod (tj. v rozsahu, který mu vedle dosažených českých dob pojištění chyběl do potřebných 35 let pojištění).
22. Jestliže žalovaná takto dospěla k závěru o vzniku nároku na český starobní důchod, tak následně musela podle pravidel ve Smlouvě vypočíst i jeho výši. To již upravuje čl. 15 Smlouvy, podle kterého platí:

„Pokud nárok na důchod podle právních předpisů smluvní strany může vzniknout pouze s přihlédnutím k dobám pojištění získaným podle právních předpisů druhé smluvní strany [tj. podle čl. 14 Smlouvy – pozn. soudu], pak instituce první smluvní strany:

 - a) vypočte výši důchodu, který by náležel, kdyby *všechny doby pojištění získané podle právních předpisů obou smluvních stran byly získány podle jejích právních předpisů*,
 - b) na základě výše vypočtené podle písmene a) tohoto článku poté stanoví skutečnou výši dílčího důchodu určeného k výplatě *podle poměru dob pojištění* získaných podle právních předpisů první smluvní strany k celkové době pojištění získané podle právních předpisů obou smluvních stran.“ (zvýraznil soud).

23. Soud proto opakuje, co již žalobci blíže vysvětlil ve svém prvním rozsudku: při postupu podle čl. 15 – tedy již při samotném výpočtu výše důchodu – hraje roli *plná výše všech dob pojištění*. Pojem nezbytného rozsahu se zde už neuplatní. Ten má své místo opravdu jen pro účely vzniku nároku na důchod podle čl. 14 (srov. bod 44 prvního rozsudku krajského soudu).
24. Žalovaná proto podle soudu postupovala správně, pokud již ve věci zakončené prvním rozsudkem krajského soudu i nyní v prvostupňovém rozhodnutí počítala s 7 032 dny v českém důchodovém pojištění a 9 888 dní v ukrajinském důchodovém pojištění, celkově tedy 16 920 dní. To plně odpovídá i definici doby pojištění podle čl. 1 odst. 1 bod 8 smlouvy, podle které se *dobou pojištění* myslí doba, po kterou bylo placeno pojistné na sociální pojištění, doba zaměstnání a jiná doba, která je *považována* za dobu pojištění podle právních předpisů každé ze smluvních stran. Opět se zde projevuje vazba na čl. 39 odst. 4 Smlouvy. Žalovaná tedy musela pro účely výpočtu dílčího českého důchodu sečíst celkovou délku dob českého i ukrajinského pojištění dohromady (srov. bod 45 prvního rozsudku krajského soudu).
25. Nynější námitky žalobce věcně míří spíše vůči prvnímu námitkovému rozhodnutí žalované. V této konkrétní věci žalovaná jen valorizovala žalobcův dílčí důchod. Žalobcovy námitky viditelně vychází z trvajícího neporozumění smyslu a účelu jednotlivých ustanovení Smlouvy. Jestliže žalobce považuje vzniklou situaci za paradoxní, protože kvůli delšímu pojištění má podle svého mínění nižší důchod, pak je třeba dodat, že český starobní důchod je pouze dílčím důchodem. Žalobce tedy od českého státu pobírá „poměrnou část“ starobního důchodu, přičemž další poměrnou část by měl žalobce dostávat od ukrajinské strany. Z toho ostatně vychází čl. 15 písm. b) Smlouvy.
26. Pokud jde o námitku, že žalovaná nezareagovala na žádost žalobce o informace k přepočtu výše důchodu, pokud by se účastnil na zdejším důchodovém pojištění do věku 69 let, pak opět krajský soud odkazuje na svůj první rozsudek. Nejde zde o téma, které by mohlo mít vliv na zákonnost rozhodnutí žalované (srov. bod 48 prvního rozsudku krajského soudu). To platím tím spíše v této věci, protože tu jde jen o výpočet výše dílčího českého důchodu, nikoliv o otázku vzniku nároku na dílčí důchod.
27. Soud si totiž uvědomuje, že se podle všeho stala chyba v tom, že žalobce – pravděpodobně na radu pracovníka žalované – požádal v květnu 2023 o přiznání dílčího starobního důchodu, ač mohl hypoteticky o něco později požádat o „čistě“ český starobní důchod, který – taktéž hypoteticky – mohl být vyšší, než součet českého a ukrajinského dílčího důchodu. Jakmile mu však žalovaná nárok na český dílčí důchod přiznala rozhodnutím ze dne 31. 7. 2023, č. j. X, pravomocně potvrzeným prvním námitkovým rozhodnutím žalované – přičemž žalobce samotný *vznik nároku* na dílčí důchod včas nezpochybňoval –, tak je bohužel takto vzniklá situace nevratná. Muselo by totiž zaniknout právě uvedené rozhodnutí o přiznání dílčího českého důchodu, aby žalobce mohl požadovat „čistě“ český starobní důchod. Ten již nelze přiznat, pokud žalobci vznikl nárok na dílčí český důchod.
28. Ustanovení § 29 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, na něž žalobce odkazuje v souvislosti s porušením informační povinnosti, každopádně upravuje podmínky vzniku nároku na starobní důchod, pokud by žalobce nesplnil podmínky § 29 odst. 1 téhož zákona. Neplyne z něj tedy informační povinnost, jejíž porušení se žalobce nyní dovolává. Určitou informační povinnost lze pak dovozovat z § 4 odst. 2 správního řádu. Jak však soud

výše osvětlil, v této procesní fázi, kde šlo hlavně o valorizaci žalobcova dílčího důchodu, to nemůže mít jakýkoliv dopad na zákonnost rozhodnutí žalované.

29. Žaloba proto není důvodná.

V. Závěr a náklady řízení

30. Soud posoudil žalobní námitky jako nedůvodné. Proto žalobu zamítl.

31. Neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované žádné náklady řízení nad rámec její běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát.

Brno 8. července 2025

Martin Kopa, v. r.
samosoudce